

Krizový plán školy

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je součástí Školního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č.j. 16227/96-22

Obsah:

A. Krizové situace

- I. Užívání tabákových výrobků
- II. Nález a požití alkoholu
- III. Jiné omamné a psychotropní látky
- IV. Krádeže, vandalismus
- V. Šikana
- VI. Šikana učitele
- VII. Kyberšikana
- VIII. Nošení zbraní a předmětů ohrožující zdraví
- IX. Útok na učitele
- X. Agresivní chování žáka a agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra
- XI. Nešťastná událost – útok, zranění, pohřešování, úmrtí, sebevražda
- X. Ozbrojený útok ve škole (střelec)

B. Výchovná opatření

Použité zkratky:

- PPP – pedagogicko-psychologická poradna
- ŘŠ – ředitel školy
- ŠMP – školní metodik prevence
- VP – výchovná poradkyně
- OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
- OPL – omamné a psychotropní látky
- ŠPT – školní preventivní tým
- VK – výchovná komise
- PAS – poruchy autistického spektra

Školní poradenské pracoviště:

- Mgr. Václava Marcínová, zástupkyně ředitelky, speciální pedagog
- Mgr. Šárka Hefertová, školní metodička prevence, koordinátor ŠP
- Mgr. Jitka Burdová, výchovná poradkyně

Ing. Radka Mládková, kariérní poradce

Ing. Iva Novotná, koordinátor spolupráce se zaměstnavateli

Důležité kontakty:

OSPOD:

- Vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí - Mgr. Pavla Černá, tel. 475 271 734
- Domácí násilí, syndrom CAN - Mgr. Věra Mitscherlingová, tel. 475 271 735
- Vedoucí oddělení sociální prevence - Mgr. Blanka Bejčková, tel. 475 271 390
- Kurátorka pro mládež (Výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže do 18 let, přednášková činnost) - Bc. Alena Dlouhá, tel. 475 271 301
- Vedoucí oddělení SP – krajský úřad - Ing. Karel Giampaoli, tel. 475 657 477

Policie ČR:

- koordinátor prevence kpt. Mgr. Tomáš Frolík – tel. 727 811 050, obvodní oddělení - tel. 974 427 100

Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje - územní odbor – tel. 950 431 111

Městská policie Ústí nad Labem - tel. 475 272 891

Metodik prevence v PPP - Mgr. Gabriela Kottová, tel. 475 532 803

Středisko výchovné péče - individuální, skupinová a rodinná terapie (problémy ve škole, rodině, gambling, osobnostní a psychické problémy do 26 let) Mgr. Michaela Macourková, tel. 475 240 017

Speciálně pedagogické centrum - sociální pracovnice Bc. Kristina Vlachová Prostřední, DiS, tel. 602 894 885, 778 529 650

Protidrogový koordinátor - Mgr. Eva Kalinová, tel. 420 475 657 444

Psychiatrické oddělení Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem - MUDr. Zdeňka Staňková, primářka, tel. 477 114 368, Mgr. Karolína Hönigová, adiktolog, tel. 477 114 377

Státní zástupce - Mgr. Pavel Kaláb, tel. 420 474 470 501

Probační a mediační služba - Mgr. Iveta Teplíková, vedoucí - tel. 734 362 944

Poradna Prosapia - poskytování právních informací obětem trestných činů, Mgr. Jan Müller, tel. 604 315 898

DRUG-OUT Klub, z. s. – vedoucí Mgr. Radka Kobližková, tel. 475 210 626

Bateau z.s. - Centrum pro specializovanou pomoc dětem v krizi a podporu rodiny, vedoucí PhDr. et Mgr. Petra Broklová Vlčková, tel. 733 776 845

Psychologické poradny ČR:

- Psychologie Ústí - Iveta Lichtenbergová, tel. 777 408 440
- Psychologie, Psychoterapie - Doležalová Romana PhDr., tel. 475 221 012
- Mgr. Josef Duraj – tel. 477 102 261
- PEXIS – Centrum psychosomatické péče, e-mail: info@pexis.cz

A. Krizové situace

I. Užívání tabákových výrobků

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

3. Pedagogický pracovník dále o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek).
4. Jsou informována ŠMP a TU.
5. Třídní učitel nebo ŠMP informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
6. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola (ŠMP či ŘŠ) OSPOD.
7. Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit sankce dle platného školního řádu.

II. Nález a požití alkoholu

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola – pedagogický pracovník, třídní učitel či ŠMP - nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci – pedagogický pracovník volá neprodleně 155.
5. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka.
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí pedagogický pracovník zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Pedagogický pracovník informuje o situaci neprodleně školního metodika prevence a vedení školy – ředitele školy a statutárního zástupce školy.
8. Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí pedagogický pracovník či metodik prevence OSPOD a vyčká jeho pokynů.
9. Třídní učitel nebo ŠMP sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), toto založí ŠMP do své agendy a informuje vedení školy.
10. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD.
11. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců poskytne školní metodik prevence potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
13. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

A) Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje takto:

1. Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Pedagogický pracovník zaznamená stručný záznam o události – kdo a kde našel alkohol. Záznam podepíše vedení a pedagogický pracovník.
5. Záznam odevzdají ŠMP, ta jej zavede do své evidence.

B) Pokud pracovník školy zadrží alkohol u některého žáka, postupuje takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy a ŠMP.

3. ŠMP sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen VP, ŘŠ nebo další ŠMP. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

4. ŠMP informuje zákonného zástupce žáka, v případě opakovaného nálezů u téhož žáka, je informován i OSPOD.

5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři. Je tedy nutné zavolat rychlou lékařskou pomoc – 155. Tuto pomoc zavolá pedagogický pracovník či ŠMP.

III. Jiné omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Dále stanovuje sankce za porušení zákazu ve školním řádu. Porušení bude vždy projednáváno dle platného školního řádu.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 a spáchání nebo dokončení takového trestního činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci – 155.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
6. Vedení školy či ŠMP informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí vedení školy či ŠMP ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPODu vyžadovat pomoc.
9. Škola – vedení školy či ŠMP splní oznamovací povinnost k OSPODu.
10. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
12. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek, nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.

Nález OPL ve škole:

A) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas, místo nálezu a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
4. Vedení školy vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Okamžitě informují vedení školy.
3. O nálezu sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezu a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ, jeho zástupce, popřípadě ŠMP.
4. O nálezu látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
5. Škola – vedení školy či ŠMP - informuje zákonného zástupce žáka.
6. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů jsou známy protijedy). Vedení školy či ŠMP volají rychlou záchrannou službu – 155. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
7. ŠMP o celé události sepiše záznam a založí do své agendy.

C) V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje ředitele školy, popřípadě jejího zástupce. Pokud nejsou přítomni, informuje ŠMP.
3. Vedení školy informuje Policii ČR a konzultuje s ní další postup.
4. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
5. Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
6. Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.

IV. Krádeže a vandalismus

Krádeže a ničení majetku školy jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se setkáváme ve školním prostředí.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. Příslušný pedagogický pracovník, jemuž odcizení žák nahlásil, pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Vedení školy či pedagogický pracovník ohlásí skutečnost na Policii ČR nebo poučí zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18 let) - a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

1. Vznikne-li škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví pedagogický pracovník, který byl celé záležitosti přítomen nebo který se o škodě jako první dověděl.
2. O vzniklé škodě je informován ŘŠ.
3. V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
4. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.

V. Šikana

Metodika první pomoci pedagogů při šikaně zahrnuje 4 kroky:

- I. Diagnostiku šikany
- II. Vyšetřování
- III. Nápravu
- IV. Léčbu

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi, především s okresní metodickou prevencí.

Rozlišujeme dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanoven školní preventivní tým (ŠPT) zodpovědný za její řešení – výchovná komise (VK), kterou tvoří školní metodický prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP), vedení školy a třídní učitel.

A) Strategie první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou (první až druhý stupeň vývojové destrukce, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)

Vyšetřování probíhá vlastními silami školy:

1. ŠMP společně s TU vedou rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. ŠMP vede o události podrobný zápis.
3. Nalezení vhodných svědků.
4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů!)
5. Zajištění ochrany obětí.

6. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava je realizována:

- a) metodou usmíření – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná, použití této metody je ale omezené, lze ji užít pouze u počátečních stadií.
- b) metodou vnějšího nátlaku – záměrem je přinutit trestem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem.

Postup zahrnuje 3 kroky:

- 1. individuální nebo komisionální pohovor s aktéry (agresory, popřípadě s jejich rodiči), který je veden ŠMP za přítomnosti další ŠMP, VK nebo zástupce vedení školy
- 2. oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz školní řád). Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabých před silnými.
- 3. ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc najít spojence – kamaráda, zpřísnění dohledů, aby se zabránilo další šikaně).

B) Strategie při pokročilé šikaně s neobvyklou formou – brutální a nestandardní – např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování (třetí až pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou či dokonce všemi členy skupiny).

Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) – okresní metodickou prevence, orgánem sociálně právní ochrany dítěte a Policií ČR. Vyšetřování zahrnuje následující kroky:

- 1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
- 2. ŠMP kontaktuje okresní metodickou prevence
- 3. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
- 4. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- 5. Pokračující pomoc a podpora oběti
- 6. Nahlášení policii – v kompetenci ŘŠ či ŠMP
- 7. Vlastní vyšetřování

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů. Náprava a léčba jsou složité, realizují se na základě rady odborníků – především psychologů z PPP. Je třeba zdůraznit významnou úlohu spolupráce školy s rodiči obětí.

VI. Šikana učitele

Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní a multidimenzionální problém, který se týká všech členů školy.

A) Šikana učitele ze strany žáků:

- 1. Pedagog v pozici oběti šikany či pedagog, který je takovéto situace svědkem, vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na ŘŠ, ŠMP, VP nebo jiného pedagogického pracovníka
- 2. O vzniklé situaci je informován ŘŠ. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka, ŘŠ přivolá Policii ČR
- 3. ŠMP zajistí pomoc externího specialisty
- 4. ŠPT zajistí další šetření:

- rozhovor s obětí
- rozhovor se svědky
- rozhovor s agresorem či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, nikdy nedochází ke konfrontaci; z rozhovoru ŠMP provádí zápis
- pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován
- 5. ŘŠ informuje zákonné zástupce agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k pohovoru s VK
- 6. Výchovná komise projedná se zákonnými zástupci žáka další postup
- 7. Provede se zápis z jednání VK – podepíší jej všichni přítomní
- 8. ŘŠ udělí agresorovi/agresorům výchovné opatření v souladu se školním řádem
- 9. ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikanování
- 10. ŠMP a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem
- 11. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu

B) Šikana učitele ze strany vedení (nejčastěji jako bossing), kolegů (nejčastěji jako mobbing), podřízených kolegů (nejčastěji jako staffing) nebo šikana ze strany zákonných zástupců postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník.

VII. Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.

Postup:

1. při zjištění kyberšikany je informován ŘŠ a ŠMP
2. zajistí se ochrana oběti
3. zajistí se dostupné důkazy
4. vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajištění pomoci a podpory externího pracovníka (Policie ČR, Městská policie v Ústí nad Labem, krajský metodik prevence aj.)
5. informování rodičů oběti i agresora
6. potrestání viníků dle platného školního řádu
7. práce s třídním kolektivem, prevence další případné kyberšikany
8. Porušení školního řádu v dané věci řeší VK

VIII. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví, zajištění předmětů

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob.

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

1. Informovat ŘŠ/VP/ŠMP/TU
2. Zajistit nebezpečnou věc
3. ŘŠ, VP nebo ŠMP okamžitě informuje zákonné zástupce žáka a vyzve jej ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána.
4. Porušení školního řádu v dané věci řeší VK

IX. Útok (na učitele)

Doporučený postup:

1. nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit neutrálně
2. uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně
3. rozhodně nepomáhá otevřený konflikt se s útočníkem
4. Porušení školního řádu v dané věci řeší VK

X. Agresivní chování žáka, agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra

A) V případě agresivního chování žáka (např. brachiální agrese; kousání; kopání; házení předmětů či ničení vybavení třídy):

1. snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme oddělit agresivního žáka, či žáka s PAS × ostatních žáků ze třídy); na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním), popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z žákovy dosahu nebezpečné předměty (např. židle, nůžky)
2. přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
3. stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se k němu přibližujeme, ale pouze do bezpečné vzdálenosti. Je také vhodné udržet mezi žákem a námi ochrannou bariéru (např. školní lavice)
4. pokud žák na uklidňování reaguje, můžeme se k němu dále přibližovat, přičemž stále hovoříme klidným hlasem a uklidňujeme ho (vždy je třeba vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí)
5. snažíme se, aby se žák posadil např. na zem, na židli, na koberec a pokračujeme v jeho zklidňování
6. pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si žák neublížil, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého
7. kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

B) V případě autoagresivního chování žáka (např. kousání se, bouchání se do hlavy, bití hlavou o stěnu/o zem, vytrhávání si vlasů, sebepoškozování):

1. snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáků ze třídy). Na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho uklidnit
2. přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
3. stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se přibližujeme k žákovi (do bezpečné vzdálenosti), snažíme se autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutně vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí), např. vzít žáka za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace)
4. v případě, že se žák sebepoškozuje za použití nějakého předmětu (žiletka, střep ...), snažíme se žáka přesvědčit, aby předmět položil před sebe, stále udržujeme bezpečnou vzdálenost dle situace.
5. v případě velké fyzické síly čekáme na pomoc dalšího dospělého, kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu - 155, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR

C) V případě vzniku rizikové situace mimo budovu školy (např. vycházka; školní akce):

1. povinností pedagogického pracovníka je chránit bezpečí a zdraví žáka i mimo budovu školy/školského zařízení, kdy provádění této zásady má svůj odraz ve školském zákoně a dalších prováděcích předpisech. Jedná se např. o pravidla, která se týkají pedagogického dohledu nad žáky v případě výuky mimo místo, kde se obvykle uskutečňuje vzdělávání
2. pedagogický pracovník zohlední při mimoškolních akcích specifika projevů žáka s PAS, např. pro některé žáky s PAS může být cestování v MHD v dopravní špičce spouštěčem problémového chování)
3. jestliže dojde ke krizové situaci, snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům, žáka s PAS se snažíme verbálně uklidňovat, zastavit ho, přimět ho, aby se posadil, fyzicky blokuje cestu k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje)
4. je také vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a ostatní neznámé/nepoučené osoby
5. čekáme, až afekt u žáka s PAS zeslábně, informujeme o situaci školu a zákonné zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích
6. v případě, že je situace i nadále vážná, kontaktujeme Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

Scénář mimoškolních akcí:

Pokud se žák účastní mimoškolní akce (např. divadelní představení; výstavy; besedy; návštěva knihovny; školní výlety; exkurze), musí být o času konání, průběhu a náplni včas informován samotný žák i jeho zákonný zástupce. Mimoškolní akce se žák účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu žáka a charakteru akce. Po dobu mimoškolní akce se pedagogický pracovník věnuje zejména zabezpečení bezpečí žáka s PAS i ostatních žáků, snaží se předcházet krizovým situacím.

XI. Nešťastná událost – pohřešování, úmrtí, sebevražda

Předpokládaný průběh: V tomto případě se jedná o nešťastnou událost, která se nestala na půdě školy, ale bude mít velký dopad na studenty a pedagogické i nepedagogické pracovníky. Ihned po události a max. do tří dnů po události můžeme očekávat následující reakce: neštěstí přinese tlak (všichni budeme chtít něco vědět – média, rodiče, učitelé, žáci). Bude se zdát, že je málo času, začnou se šířit fámy (zvláště u situací, kde chybí jasné informace). Lidé začnou pociťovat vinu a budou se snažit být solidární. Atmosféra bude emočně vypjatá (zasaženými jsme v tuto chvíli všichni a všechny zaskočí bezradnost a bezmoc).

Postup:

Je nutné počítat s velkým psychickým vypětím. Proto je vhodné nejlépe předem (v rámci připravenosti) utvořit operační tým z lidí, kteří unesou zátěž, dokážou být k druhým citliví a vnímaví a dovedou pracovat pod tlakem – psycholog, metodik prevence, výchovný poradce i vedení školy.

1. Sběr informací a zaznamenání průběhu události – ŠMP
2. Informování zřizovatele – ŘŠ a jeho zástupci
3. Informování pedagogického sboru
4. V případě úmrtí ustavení pietního místa, umožnění rituálu a připravení postoje školy k případné účasti na pohřbu – vedení školy
5. Kontaktování zasažené rodiny i v případě, že už tak učinili jiní – s vyjádřením účasti a podpory – třídní učitel, ŠMP, ŘŠ
6. Zajištění externích spolupracovníků – ŠMP, VP, popř. vedení školy zajistí spolupráci s psychologem (viz důležité kontakty) a okresním metodikem prevence
7. Práce se třídou oběti – TU, ŠMP, okresní metodik prevence

X. Ozbrojený útok ve škole (střelec)

Cílem je eliminovat či minimalizovat škody v případě, tzv. aktivního útočníka. Je pomocným manuálem pro všechny pedagogické pracovníky, žáky a rodiče, jsou zde popsány postupy, kterými se pedagogičtí pracovníci řídí v případě nastalých situací.

Škola se snaží krizovým mimořádným situacím předcházet, a to zejména takto:

- vchod do hlavní budovy je monitorován, ve škole je nainstalován kamerový systém
- žáci a zaměstnanci školy využívají ke vstupu do školy čipové karty
- cizí osoby do školy jsou vpuštěny („bzučák“) do školy po identifikaci a ověření účelu vstupu, v případě podezření je vyžádán OP, případně jiný doklad k identifikaci
- žáci byli upozorněni, že v případě pohybu podezřelé osoby ve škole, mají ihned informovat jakéhokoliv zaměstnance školy
- ostatní možné vstupy do školy jsou zabezpečeny tak, aby nebránily případnému bezpečnému úniku osob v případě požáru

V případě, že byste se již dostali do blízkosti „útočníka“, který provádí svůj útok, je třeba myslet na jedinou základní věc, a tou je ochrana vašeho života a zdraví.

- UTÍKEJTE – Dostaňte se do bezpečí, utečte z dosahu útočníka. Nevracejte se pro věci!
- SCHOVEJTE SE – Když nemůžete utéct, schovejte se do nějaké místnosti a v té se uzamkněte a zabarikádujte (můžete udělat barikádu ze stolů, židlí a skříní; na stůl, který přisunete až ke dveřím). Zatáhněte žaluzie, lehněte si na zem, abyste byli co nejméně zranitelní případnou střelbou skrz dveře. Buďte co nejvíce potichu, pokuste se všechny zklidnit, ztlumte mobilní telefony.
- NIKOMU NEOTVÍREJTE – S nikým nemluvte přes dveře (útočník se může vydávat za zraněného žáka, policistu, záchranáře apod.). Útočníka neprovokujte a nesnažte se být za hrdinu. Záchranáři si k vám cestu najdou.
- VARUJTE – Pokud můžete, oznamte na tísňovou linku, kde jste a co se tam děje.
- BRAŇTE SE – V případě, že jste učinili všechny výše popsané kroky a útočník se i přesto k vám dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.

B. Výchovná opatření

Pro potrestání aktérů/agresorů lze užít následující výchovná opatření. Sankce budou uděleny dle intenzity a závažnosti daných přestupků proti školnímu řádu:

- napomenutí a důtka TU, důtka ředitele školy
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ŘŠ podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou (jen u nezletilých studentů), případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Zpracovala: Mgr. Šárka Hefertová, ŠMP

Krizový plán schvaluji

Ing. Markéta Cassalderrey, MBA

V Ústí nad Labem 26. 8. 2025